

UCHWAŁA NR XIX/165/2012

Rady Gminy w Sławnie

z dnia 05 czerwca 2012 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012- 2014

Na podstawie :

- art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591, z 2002 r. Nr 23 poz. 220, Nr 62 poz. 558, Nr 113 poz. 984, Nr 153 poz. 1271, Nr 214 poz. 1806; z 2003 r. Nr 80 poz. 717, Nr 162 poz. 1568; z 2004 r. Nr 102 poz. 1055, Nr 116 poz. 1203, Nr 167 poz. 1759; z 2005 r. Nr 172 poz. 1441, Nr 175 poz. 1457; z 2006 r. Nr 17 poz. 128, Nr 181 poz. 1337; z 2007 r. Nr 48 poz. 327, Nr 138 poz. 974, Nr 173 poz. 1218; z 2008 r. Nr 180 poz. 1111, Nr 223 poz. 1458; z 2009 r. Nr 52 poz. 420, Nr 157 poz. 1241; z 2010 r. Nr 28 poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230, Nr 106 poz.675, z 2011 r. Nr 117 poz. 679);

- w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180 poz. 1493; z 2009 r. Nr 206 poz. 1589, z 2010 r. Nr 28 poz. 146, Nr 125 poz. 842)

Rada Gminy Sławno uchwala co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012- 2014, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

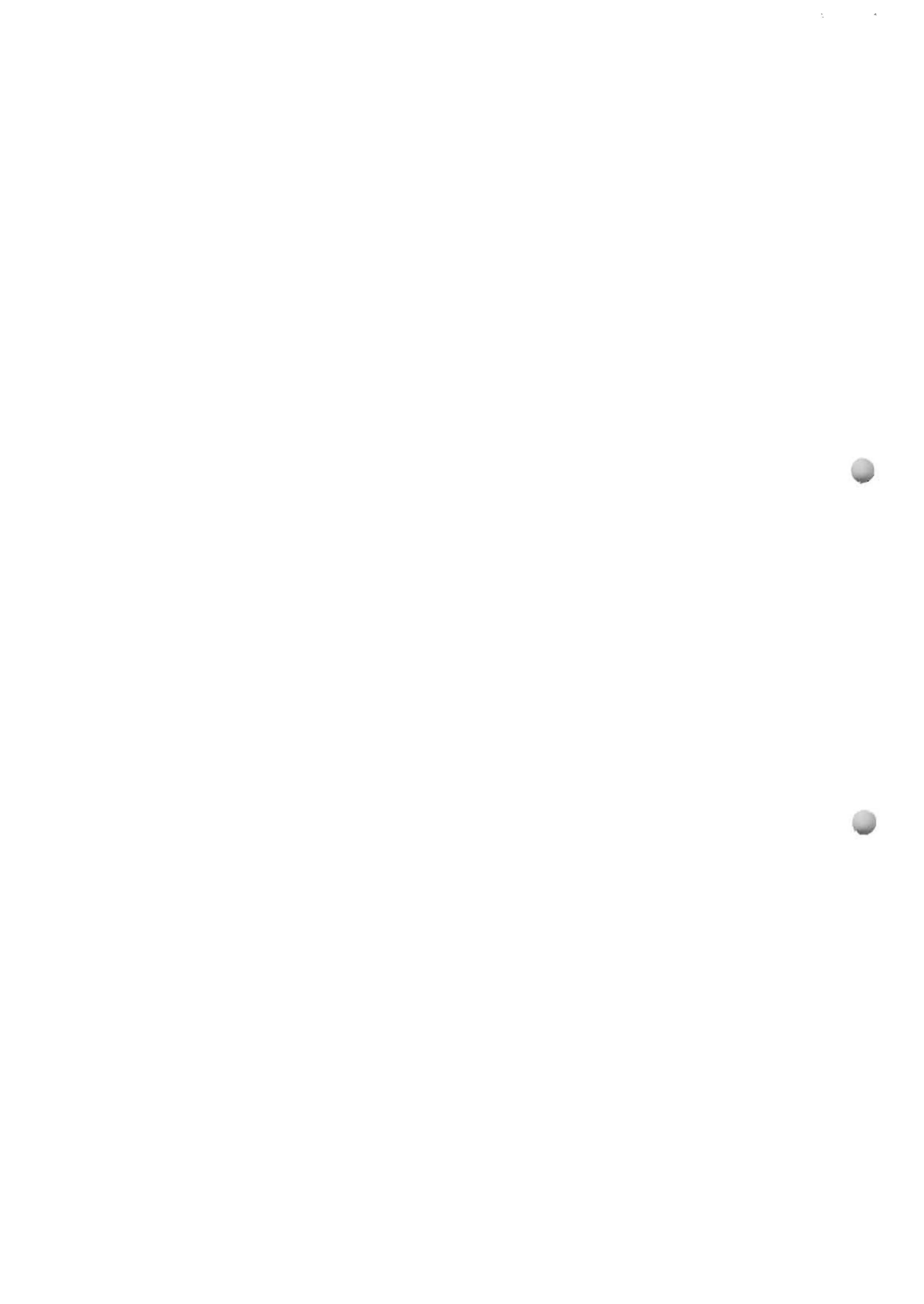
Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Gminy

Marta Holowata

PRZEWODNICZĄCA
Rady Gminy

Marta Holowata

Załącznik do Uchwały
Nr XIX/165/2012
z dnia 05 czerwca 2012r.
Rady Gminy w Sławnie

**Gminny Program
Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar
Przemocy w Rodzinie
w Gminie Sławno
na lata 2012-2014**

Maj 2012

I. PODSTAWA PRAWNA

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005r. Nr 180 poz. 1493 z późniejszymi zmianami).
2. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2002r. Nr 147 poz.1231 z późniejszymi zmianami).
3. Uchwała Nr XIV/108/2011 Rady Gminy Sławno z dnia 12 grudnia 2011r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii na 2012 rok.
4. Uchwała Nr XIX/114/200/ Rady Gminy Sławno z dnia 17 grudnia 2008r. w sprawie aktualizacji Strategii Polityki Społecznej w Gminie Sławno na lata 2008-2015.

II. WSTĘP

Jednym z nadrzędnych i długofalowych celów polityki prorodzinnej państwa jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań społecznych, grożących patologiami, w tym przemocą domową.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz.1493 ze zm.) znowelizowana ustawą z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na gminy obowiązek tworzenia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, prowadzenia poradnictwa i interwencji w przypadku jej zaistnienia, w szczególności poprzez działania edukacyjne, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą miejsc w ośrodkach wsparcia oraz tworzenie zespołów interdyscyplinarnych. Konieczność podejmowania zdecydowanych działań zapobiegających przemocy w rodzinie wynika również z *Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175 poz. 1362 ze zm.)* oraz *Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 ze zm.)*.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005r. Nr 180 poz. 1493 z późniejszymi zmianami), definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc domowa:

- Jest intencjonalna, tzn. jest zamierzonym działaniem człowieka lub zaniechaniem działania i ma na celu kontrolę nad ofiarą;
- Jest skutkiem nierównowagi sił pomiędzy sprawcą a ofiarą przemocy;
- Narusza prawa i dobra osobiste ofiary –sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa człowieka: prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku;
- Powoduje cierpienie i ból-sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na szkody osłabiając jej zdolność do samoobrony.

Rodzaje przemocy:

1. **Przemoc fizyczna**-popychanie, odpychanie, obezwładnienie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy, itp.
2. **Przemoc psychiczna**-wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb, itp.
3. **Przemoc seksualna**-wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne normy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych kobiety, itp.
4. **Przemoc ekonomiczna**- odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwienie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspakajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, itp.

W ostatnim okresie, coraz częściej ujawniane są przypadki przemocy. Prowadzone dotychczas działania informacyjne - ogólnopolskie i lokalne spowodowały zmiany świadomości społecznej i z jednej strony zwiększyły gotowość ofiar przemocy do ujawniania takich spraw, a z drugiej zwiększyły profesjonalizm przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy. Należy jednak zaznaczyć, że pomimo większej świadomości społecznej, tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwanie i zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom.

III. STATYSTYKA GMINY SŁAWNO

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie.

Na terenie Gminy Sławno przemoc w rodzinie występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu, niskimi dochodami. Przypadki przemocy zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny. Ofiarami przemocy w rodzinie są na ogół kobiety i dzieci, rzadko mężczyźni. Kategorią ofiar przemocy, o której mówi się nieco rzadziej niż o dzieciach i kobietach, są osoby niepełnosprawne i ludzie starsi. Ofiary przemocy to osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne w jakiś sposób od sprawcy. Zależność ta może mieć wymiar psychiczny, fizyczny i ekonomiczny. Najczęstszym objawem u osób doznających przemocy jest wyuczona bezradność. Jest ona poddaniem się, zaprzestaniem działania, gdyż zawsze znajdzie się powód do zachowań agresywnych. Bardzo często bezradność rozwija się na bazie życiowych doświadczeń, tak wyniesionych z dzieciństwa (przemoc fizyczna, napaść seksualna lub molestowanie, sytuacje traumatyczne – śmierć lub rozwód rodziców, alkoholizm, choroba bliskich, kłopoty w nauce, problemy zdrowotne), jak i wyniesionych ze związków w życiu dorosłym (przemoc, patologiczna zazdrość, gwałt, przymuszanie do nieakceptowanych form współżycia, groźby). Nakładanie się na siebie niekorzystnych doświadczeń odgrywa istotną rolę w powstaniu i ujawnianiu się syndromu wyuczonej bezradności. Ofiara przemocy, jeżeli przez lata była poniżana i wykorzystywana, potrzebuje dużo czasu, aby odbudować świadomość swojej wartości. Bez odpowiedniego wsparcia ofiara przemocy nigdy nie zdobędzie się sama na odwagę żeby przeciwstawić się stosowaniu wobec niej przemocy.

Ze statystyk policyjnych wynika, że na terenie Gminy Sławno w roku 2010 zarejestrowano 35 Niebieskich Kart, a w roku 2011- 22 karty. Liczba interwencji Policji związanych z przemocą w rodzinie wynosiła odpowiednio: 18 w 2010 roku i 15 w 2011 roku.

Uzupełnieniem powyższej statystyki są dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, z których wynika, że w okresie od 01 stycznia do 31 grudnia 2011 roku odnotowano 56 zgłoszeń osób mających problem z nadużywaniem alkoholu (w roku 2010- 49 zgłoszeń), a w stosunku do 10 osób skierowano do Sądu wnioski o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu (w 2010r. - 4 wnioski). W wielu przypadkach problem alkoholowy jest źródłem przemocy w rodzinach osób uzależnionych.

IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Założenia Programowe, związane m.in. z rzetelną, opartą na przesłankach naukowych wiedzy, przewidują dotarcie do szerokich środowisk lokalnych z terenu gminy. Działania te zostały zawarte w **segmencie profilaktycznym**, w którym uwzględniono potrzebę uwrażliwiania mieszkańców na występujące zjawisko przemocy w rodzinie.

Konieczność rozpoznawania kontekstów, w wyniku których podejmuje się konkretne działania jest szczególnie istotna przy zjawisku przemocy rodzinnej, ponieważ wszelkie działania bezpośrednio podjęte wobec podmiotu w sposób pośredni wpływają na zmianę

otoczenia, w którym on funkcjonuje. Działania uwzględniające te okoliczności zostały zawarte w **segmencie interwencyjnym** Programu.

Wspieranie rodziny w funkcjonowaniu, poza inicjowaniem oddziaływań w jej wewnętrznej strukturze (praca z osobami doświadczającymi przemocy i jej sprawcami) musi uwzględniać jej relacje ze środowiskiem. Społeczne podejście do zjawiska przemocy w rodzinie często jest kształtowane przez mity i stereotypy, m.in.:

„przemoc w rodzinie to prywatna sprawa”, „przemoc dotyczy tylko rodzin z marginesu społecznego”, „przemoc występuje tylko wtedy, gdy są widoczne ślady fizyczne”, „jak ktoś jest bity to na to zasłużył”, „nie można interweniować w sprawach rodzinnych”, „ofiary akceptują przemoc”, „to był incydent, gdyby było źle ofiara odeszłaby już od sprawcy”, „przyczyną jest alkohol”, „gwałt w małżeństwie nie istnieje”.

Zadania związane z realizacją działań wspierających i korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących w rodzinie uwzględnione zostały w **segmencie terapeutycznym**.

Założenia Programu skupiają się w trzech głównych obszarach:

- Profilaktycznym: część dotycząca edukacji mieszkańców,
- Interwencyjnym: część dotycząca pracy na rzecz osób doświadczających przemocy,
- Terapeutycznym: część dotycząca pracy ze sprawcą przemocy.

Cel ogólny:

Stworzenie jednolitego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Oczekiwane efekty:

- Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy w rodzinie,
- Przeciwdziałanie zjawisku przemocy,
- Promowanie skutecznych form pomocy osobom krzywdzonym oraz podejmowanie pracy korekcyjno-edukacyjnej ze sprawcami przemocy nad zmianą zachowań.

Cele szczegółowe:

Segment profilaktyczny.

Realizowane będą m.in. zadania:

- Informowanie i edukacja społeczności lokalnych,
- Profilaktyka zjawiska przemocy w rodzinie,
- Poszerzanie wiedzy z zakresu praw osób doświadczających przemocy oraz możliwości uzyskania przez nie konkretnych form wsparcia,
- Promowanie dobrych praktyk w zakresie przeciwdziałania przemocy rodzinie,

- Pomoc i monitoring rodzin, w których wystąpiła przemoc,
- Prowadzenie statystyk i wspólnych wskaźników- stworzenie bazy danych dla ułatwienia monitorowania zjawiska przemocy w rodzinie.

Cel operacyjny: działania promocyjne w środowiskach lokalnych na rzecz podnoszenia wiedzy mieszkańców na temat zjawiska przemocy w rodzinie.

Segment interwencyjny

Realizowane będą m.in. następujące zadania:

- Wspieranie psychologiczne, terapeutyczne, prawne, socjalne dla osób doświadczających przemocy,
- Diagnozowanie skali zjawiska przemocy domowej,
- Wspieranie koncepcyjne i metodyczne osób pracujących z ofiarami, sprawcami przemocy w rodzinie,
- Zwiększanie liczby osób profesjonalnie działających w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Cel operacyjny:

1. poprawa jakości i skuteczności działań osób i instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Rozbudowanie lokalnej oferty pomocy i wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności ochrony osób krzywdzonych.

Segment terapeutyczny

Realizowane będą zadania wspierające i korekcyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie; stworzenie spójnego systemu oddziaływań terapeutyczno-korekcyjnych dla sprawców przemocy, inicjowanie współpracy w tym zakresie z Policją, Prokuraturą i Sądem.

Założenia i kierunki działań.

Cele Programu służą stworzeniu sprawnego systemu profilaktyczno - interwencyjno-terapeutycznego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zintegrowanego z gminnym systemem wspierania i pomocy dziecku i rodzinie. Ważną intencją programu jest również dążenie do integracji i aktywizacji specjalistów i instytucji w obrębie poszczególnych zadań Programu dla wypracowania stałego modelu współpracy środowisk wsparcia społecznego.

Adresaci Programu:

- Mieszkańcy z terenu Gminy Sławno,
- Osoby doświadczające przemocy w rodzinie: współmałżonkowie, dzieci i młodzież, grupy zależne (osoby starsze i niepełnosprawne),

- Sprawcy przemocy w rodzinie,
- Świadkowie przemocy w rodzinie

Główne założenia Programu:

1. Wypracowanie standardu współpracy służb na rzecz pomocy dziecku i rodzinie doznającej przemocy w rodzinie.
2. Realizowanie działań promocyjno-informacyjnych wśród mieszkańców na temat problemów związanych z przemocą w rodzinie.
3. Udostępnienie wiedzy z zakresu regulacji prawnych dotyczących wzajemnych zadań i uprawnień wśród przedstawicieli poszczególnych resortów, służb, instytucji, placówek.
4. Promowanie i wdrażanie innowacyjnych sposobów i metod przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
5. Podwyższanie kwalifikacji i umiejętności osób zawodowo działających w obszarze przemocy wobec rodzin i dzieci przez profesjonalizację ofert wsparcia na rzecz ofiar przemocy.
6. Działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

V. ZASOBY GMINY SŁAWNO W ZAKRESIE REALIZACJI PROGRAMU

1. Zasoby ludzkie- specjaliści z różnych dziedzin.
2. Zasoby instytucjonalne- instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą:
 - Ośrodek Pomocy Społecznej,
 - Posterunek Policji,
 - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Parafie,
 - Placówki oświatowo-wychowawcze,
 - Organizacje pozarządowe.

Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu:

- Poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,
- Dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych,
- Dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią,
- Otwartość i chęć współpracy specjalistów,
- Silne więzi rodzinne,
- Chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.

Zagrożenia w realizacji zadań:

- Stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie,
- Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,

- Brak współpracy rodziny w zakresie przezwycięzania kryzysów,
- Problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach,
- Ubóstwo,
- Brak infrastruktury socjalnej w gminie,
- Brak motywacji ekonomicznej dla członków zespołu interdyscyplinarnego.

VI. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławnie do dnia 30 kwietnia każdego roku przedłoży Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Finansowanie realizacji zadań Programu będzie dokonywane ze środków budżetowych Gminy, ze środków Funduszu Przeciwdziałania Alkoholizmowi pochodzących z opłat za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych, a także ze źródeł zewnętrznych.